

Fundació per la Pau

[fundació per la pau]

Butlletí Primavera 2011

- * Líbia, la lliçó que no s'aprèn
- * Xavier Masllorens, nou president de la FpP
- * Neix la campanya Stop Inversions Explosives

99

La *Fundació per la Pau* és una ONG nascuda el 1983 que treballa per un món en pau. A través d'una opinió pública cada cop més informada i activa, impulsa tots aquells canvis culturals i estructurals que han de fer possible l'eradicació de la violència com a forma de relació entre les persones i els pobles.

Per Començar

El perill de la indiferència

Hi ha una frase que em roda pel cap des de fa molt de temps però encara no l'he escrita mai. És l'expressió d'un sentiment reiterat que ha trobat formulació. És una queixa, sí, però la penso des de l'esperança del canvi. Si finalment algun dia l'escriu, crec que no causarà sorpresa. De fet tots ho sabem però ens fa por afrontar-ne les conseqüències.

Em ve al cap cada cop que veig les llistes dels principals productors i exportadors d'armes, quan sé dels morts per desnutrició, quan m'informen del nombre d'armes nuclears que hi ha al món, quan sé de tortures i execucions fetes des de la impunitat del poder; també quan sé de l'actuació dels serveis secrets, quan sé del Gulag, o de Guantànamo, de Treblinka o d'Hiroshima, de Txernòbil. Quan algú es refereix a les "raons d'estat" no puc deixar de preguntar-me si hi ha cap

causa de criminalitat comparable a la "raó d'estat" i la frase em torna a la memòria. Quan es troben de seguida motius per a impedir la lliure circulació de persones i quan no se'n troben mai per a revisar la lliure circulació dels capitals, quan s'agredeix el medi ambient, quan...

Una i altra vegada torno a pensar que *si els estats fossin persones serien males persones*. I ara ja no podré dir que no ho he escrit mai. Per a que tot plegat segueixi més o menys igual només cal una condició: la nostra indiferència.

Acabem de comprovar, a propòsit de la mort de Bin Laden, que hi ha massa gent que creu que la mort de l'enemic és via cap a la pau. La pau no s'obté, la pau es fa amb els enemics per obtenir una vida plenament humana.

Alfons Banda

Notícies

La Fundació per la Pau canvia de president

Xavier Masllorens agafa el relleu a Alfons Banda, que ha estat 28 anys al capdavant de l'entitat

El 28 d'abril de 1983 es presentava públicament a Barcelona la *Fundació per la Pau* amb Alfons Banda i Tarradellas com a president. L'entitat comptava amb un comitè de suport format per Seán Mac Bride, Premi Nobel de la Pau i fundador d'Amnistia Internacional; Fèlix Martí, president de Pax Romana; Joan Gomis, president de Justícia i Pau; Cassia Maria Just, Abad de Montserrat i Adolfo Pérez Esquivel, Premi Nobel de la Pau.

28 anys després, Alfons Banda passa el testimoni de la presidència del patronat de la Fundació a Xavier Masllorens, que també forma part de l'entitat des del seu naixement. De fet, va ser Masllorens qui va obrir l'acte de presentació de la Fundació afirmant que "la Fundació per la Pau és, per damunt de tot, una iniciativa popular fruit del patrimoni comú de nombroses persones i entitats". Amb una llarga trajectòria

en el món de les organitzacions socials i la cooperació internacional, Masllorens és actualment el director de l'ONG Educació Sense Fronteres.

A més del canvi en la presidència, hi ha hagut altres variacions en els càrrecs del patronat de la *Fundació per la Pau*:

Carme Suñé assumeix el càrrec de vicepresidenta en substitució de Teresa Dalmau que es manté com a vocal del patronat, i Gabriela Serra serà la nova tesorera de l'entitat en substitució de Xavier Masllorens que ocupava aquest càrrec fins al seu nomenament com a president.

Alfons Banda es mantindrà en el patronat i també s'incorporarà al Comitè Internacional de la *Fundació per la Pau*.

Patronat de la Fundació per la Pau:

President
Xavier Masllorens

Vicepresidenta
Carme Suñé

Secretari
Francesc Gusi

Tresorera
Gabriela Serra

Vocals
Alfons Banda
Teresa Dalmau
Enric Masllorens
Josep Maria Queralt
Antoni Sansalvadó
Carles Solà
Francesc Tubau
Rafael Vilasanjuan

Director:
Jordi Armadans

Desarmament

Dia Mundial d'Acció sobre la Despesa Militar

El 12 d'abril es va celebrar per primera vegada el Dia Mundial d'Acció sobre la Despesa Militar. Convocat a nivell internacional per l'International Peace Bureau i l'Institute for Policy Studies, més de 100 entitats de 35 països

d'arreu del món s'hi van sumar organitzant activitats ben diverses. L'objectiu era posar en evidència l'enorme desequilibri que hi ha entre la despesa militar mundial i els fons que es destinen a temes com l'eradicació de la pobresa, la lluita contra malalties com la sida o la preservació del medi ambient.

Aquesta jornada es va convocar coincidint amb la publicació per part del SIPRI (Stockholm International Peace Research Institute) de les xifres de la despesa militar mundial del 2010. Les dades evidencien que, malgrat

la crisi econòmica actual on les retallades socials estan a l'ordre del dia, la despesa militar no s'ha vist afectada i en aquests moments se situa en els 1,6 bilions de dòlars. Les entitats organitzadores de la jornada reclamen que es reverteixi aquest ordre de prioritats.

Xifres del SIPRI

1,3% és l'increment de la despesa militar del 2010 respecte l'any anterior.

5,8% és l'augment regional més notable. Correspon a Amèrica Llatina, on la despesa va arribar a 63.300 milions.

2,8% és la reducció de la despesa militar a Europa.

“Per millorar la vida de la humanitat i preservar el planeta, cal destinar esforços i recursos a desenvolupar una economia al servei de les persones, aquella que té com a finalitat millorar la qualitat de vida a través de l'educació, la salut, el desenvolupament, la justícia i els drets humans. Però la realitat és que al món cada any dediquem 1,6 bilions de dòlars (el 2,7% del PIB mundial) a la despesa militar, que equival a 4.246 milions de dòlars al dia.”

Podeu llegir el **manifest** i veure les adhesions a la plana web de la *Fundació per la Pau*.

A Catalunya

En aquest context, el dia 5 d'abril, la *Fundació per la Pau* va llançar el vídeo “Què prioritzem?” en tres idiomes, català, castellà i anglès, que podeu veure al nostre canal Youtube. En l'animació es van sumar totes les despeses que suposaria assolir els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (329.000 milions de dòlars), i es comparen amb la despesa militar actual (1,6 bilions de dòlars). El vídeo l'han vist més de 4.000 persones en els tres idiomes.

D'altra banda, la *Fundació per la Pau*, juntament amb Justícia i Pau, el dia 12 d'abril van llançar el manifest “Sortim de la crisi reduint la despesa militar” que va comptar amb el suport d'una quinzena de federacions i entitats i més de 50 personalitats del món associatiu, de la cultura, la universitat i el periodisme.

Finalment, amb el Manifest, la *Fundació per la Pau* i Justícia i Pau van llançar una ciberacció en què es convidava els ciutadans a enviar una carta al President del Govern espanyol, José Luís Rodríguez Zapatero, demanant-li la reducció de la despesa militar.

Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni

329.000 milions \$

Despesa militar mundial

1,6 bilions \$

bia

cia.

fos inviable, si
miliar fos l'única op-
esent tot el següent:

e volem resoldre
són fills d'un model
entre no canviem,
nous conflictes i
àries. Ho sabem, per
nic o obtús.

guntar:

potències demo-
panyant i protegint
ritaris i líders repres-
portar la democràcia
per muntar guerres
a a dia, deixant clar a
drets humans que no
ue s'ha de fonamen-
dignitat humana.

çar cap a un desar-
om a mínim, crear
reguli el comerç
democràtiques es
l'aixecament de

a, a una carrera ferot-
venia més armes al
i prou conegut i vi-
e Gaddafi era un líder
ió democràtica i els
estat profundament

li armes? No és escan-
rmes venudes a tants i
s han servit finalment
olacions que reclamen
ats valors en els quals
els països democràtics?
a per totes, els princi-
no aborden la regulació
d'armes sota paràme-
estRICTES i contundents
països en guerra, a
països que vulneren els

. No és profundament cínic, o una demostra-
ció palpable d'una incapacitat absoluta per
a governar, haver de muntar una intervenció
militar per aplacar un dèspota al qual prè-
viament has alimentat, armat i mimat, quan
fa servir la seva força i, a causa dels favors
prestats, es creu en el dret de fer-ho sense
cap mena de mirament?

Ens indigna profundament el sofriment que
dia rere dia, any rere any, pateixen milions
de persones arreu del món, fruit d'una seve-
ra injustícia i d'una descontrolada violència.
Ens escandalitza que, tot i reclamar-ho
constantment, bona part dels governs, els
organismes mundials, els actors econòmics
més influents i els grans mitjans de comu-
nicació, no acaben d'abonar, prioritzar i
impulsar els canvis imprescindibles per a
obtenir un món més digne per a totes i tots.

I és insultant que, quan fruit de tot aquest
cinisme o profunda incompetència, les coses
van malament, llavors se'ns digui que cal fer
intervencions militars i que, tal com ja s'ha
afanyat vergonyosament a dir l'OTAN, ens
cal dedicar més diners a la despesa militar
(més encara?) per a poder intervenir arreu i
on sigui necessari.

Ens manifestem, no ara, sinó de sempre,
radicalment al costat de les persones, les
organitzacions, les societats, els països i les
regions del planeta que reclamen dignitat,
justícia, llibertat i respecte als drets humans.
A Líbia, i a tot arreu.

I tenim molt clar que, per aconseguir-ho,
no cal muntar intervencions militars sinó
començar a prioritzar, de forma seriosa i
responsable, una política activa de foment
de la cultura de pau, la justícia, el respecte
als drets humans i l'aprofundiment demo-
cràtic.

No fer-ho és irresponsable, inepte o una sim-
ple operació de distracció i confusió.

Quan començarem a fer les coses bé?

Jordi Armadans

Director de la
Fundació per la Pau

"Les revoltes àrabs han posat de relleu que
la comunitat internacional ha continuat
practicant el mateix model: alimentant i
pactant amb dictadors, rient-los les grà-
cies i perdonant-los les misèries. A canvi
d'estabilitat, de recursos naturals preuats
o de contenció de la immigració hem fet la
vista grossa al maltractament sistemàtic
que exercien sobre els seus ciutadans. I, ara,
a corre-cuita, els mateixos que negociaven
amb Gaddafi, que s'hi feien fotos i que li
toleraven tota mena d'indignitats, ens volen
convèncer que cal atacar-lo pel bé de la seva
població."

"En definitiva, si volem evitar un nou
Kosovo, una nova Ruanda, una nova Líbia,
demà, la solució no és muntar guerres hu-
manitàries en el darrer minut del temps de
descompte, sinó fer polítiques serioses que
fomentin activament els drets humans i les
condicions de pau. Menys guerres humani-
tàries i més polítiques serioses!"

Rafael Vilasanjuan

Membre del patronat
de la Fundació per la
Pau

"(...) Però si les crítiques a una tercera
intervenció occidental a un país islàmic eren
previsibles, a diferència de l'odi que va engen-
drar Iraq, a Líbia, bona part de la població
considera que s'ha evitat una verdadera
catàstrofe humanitària.

És cert que hi ha molts dubtes sobre com
continuar, fins i tot ara que l'OTAN se'n farà
càrrec. Però, si el risc a que les protestes, fins
ara espontànies, acabin en grups de radicals
islàmics és cert, no hauria de preocupar tant
Líbia com l'espiral que ha tornat a encen-
dre el conflicte de sempre entre palestins i
israelians."

Desarmament

Armes espanyoles al Nord d'Àfrica

La campanya Armes Sota Control, de la qual és membre la *Fundació per la Pau*, ha reclamat al govern espanyol que compleixi amb rigor la Llei d'Armes de 2007 i, donada la situació del nord d'Àfrica i d'Orient Mitjà, revisi cas per cas totes les transferències i exportacions d'armes a països de la zona, tan les que ja estiguin autoritzades com les que estan en procés d'autorització.

En aquest context, s'ha sabut a través de l'organització Human Rights Watch, que l'exèrcit de Gaddafi va utilitzar bombes de

dispersió fabricades a l'Estat espanyol en el setge de la ciutat de Misrata. A la ciutat libanesa s'hi van trobar bombes MAT-120 fabricades per l'empresa Instalaza l'any 2007.

Un fet a lamentar ja que si la venda es va fer abans del 2007, s'hauria actuat en contra del Codi de Conducta de la UE, i si l'hagués fet després del 2007, hauria contravingut la Llei espanyola d'armes.

Nou pas cap a un Tractat imprescindible

El conflicte de Líbia ha posat en evidència, una vegada més, la necessitat d'un Tractat de Comerç d'Armes d'abast internacional, robust i exhaustiu que impedeixi les transaccions d'armes allà on no es respectin els drets humans.

Del 28 de febrer al 4 de març de 2011, es va fer a Nova York la segona reunió preparatòria de cara a la Conferència de l'any 2012, on es decidirà si finalment aquest tractat és una realitat i el seu

abast. Malgrat els esforços d'alguns estats per afeblir el procés, la *Fundació per la Pau*, present a la reunió, considera que els governs van fer un gran pas endavant.

De l'11 al 15 de juliol de 2011 es farà la tercera reunió preparatòria del procés.

El 2012 serà l'any clau per al Tractat. Es farà la quarta reunió preparatòria i, finalment, la conferència decisiva.

Stop Inversions Explosives

L'1 d'agost de 2010 va entrar en vigor el Tractat d'Oslo que prohibeix les bombes de dispersió. Durant els propers mesos, la legislació espanyola incorporarà les modificacions necessàries per introduir-hi l'articulat del Tractat, i aquest és un moment clau si es vol aconseguir una llei que respecti totalment el text aprovat a Oslo.

La prohibició inclou la producció, l'emmagatzematge i la comercialització de les bombes de dispersió però també s'ha d'exigir amb fermesa que inclogui un element de vital importància per a la seva producció: el finançament.

Per seguir aquest procés, les entitats de l'Estat espanyol que formen part de la Cluster Munition Coalition, entre les quals hi ha la *Fundació per la Pau*, impulsen la campanya Stop Inversions Explosives, que també s'està duent a terme a nivell internacional.

Aquesta iniciativa vol aconseguir que en la nova llei espanyola per la prohibició de les bombes de dispersió hi quedi expressament prohibit tot tipus de finançament d'aquestes armes tant per part de les entitats financeres que operen al territori espanyol com de les entitats espanyoles amb inversions a l'estranger.

Més informació a: www.stopinversionsexplosives.org

STOP
INVERSIONS
EXPLOSIVES
ESTÀS FINANÇANT BOMBES DE DISPERSIÓ?

Parlant de pau amb...

Montserrat Arbós

La Montserrat Arbós (Barcelona, 1969) és periodista i dona classes a la Facultat de Comunicació Blanquerna de la URL. Ha dedicat la major part de la seva carrera professional al seguiment de l'actualitat internacional, primer al diari AVUI i després com a *free-lance* a la revista electrònica Asiared, a més d'altres col·laboracions. És autora del blog *Ponts digitals*.

<http://blogspersonals.ara.cat/pontsdigital>

Foto: Roser Cardona

Les revoltes àrabs han estat una notícia d'impacte i, en bona part, no prevista. Com les valores? Perquè s'han produït?

La valoració només pot ser positiva, per molt que hi hagi dubtes sobre com s'està conduint la transició a Egipte o sobre com evolucionaran en l'immediat les revoltes a Síria, a Líbia o al Iemen. Estem davant d'un procés històric. Fins ara, els països àrabs havien quedat al marge de l'anhel democratitzador que, amb més o menys fortuna, s'havia viscut a la resta del món des de la caiguda del Mur de Berlín, i això era una anomalia que calia resoldre per posar a lloc teories tan dures i tan poc afortunades com la del xoc de civilitzacions. Ara bé, com tot procés històric no podem esperar que aquesta intifada es resolgui en setmanes o mesos. La regió ja no serà la mateixa, però trigarem anys a veure acomplerts tots els canvis que s'esperen.

Tot i les particularitats de cada país, els

ingredients que han fet explotar les societats àrabs són comuns: un règim polític repressor i corrupte, una gran massa de població jove sense esperances de progrés en un mercat laboral bloquejat (a Egipte, els instigadors de la protesta són, primer, els obrers de les fàbriques tèxtils que van començar a protestar ja fa quatre o cinc anys, i després, els joves universitaris de classe mitjana), i un ús creixent de les noves tecnologies de la comunicació, sobretot les xarxes socials, que han permès trencar la versió oficial de les coses, han qüestionat veritats i s'han convertit en una caixa de ressonància de frustracions i eslògans opositors.

Quina és l'evolució esperable del que ha passat a Egipte i Tunísia?

Es fa difícil de dir. Haver derrocat els presidents Mubàrak i Ben Alí no significa que s'hagi acabat amb l'estructura política i de control econòmic que regia en els seus règims. En el cas egipci, per exemple, *think tanks* com l'International Crisis Group han dit que l'exèrcit va resoldre la revolta popular amb un cop d'Estat i que ha imposat un ritme de reformes que només beneficia els hereus del partit governamental i els Germans Musulmans que, per cert, aspiren a fer-se amb la meitat del nou parlament en un model que podria assemblar-se molt al de Turquia. La presió popular ha obligat la cúpula militar a jutjar per repressió i corrupció membres del govern Mubàrak, però hi ha senyals molt preocupants de com estan conduint les coses. Per exemple, s'estan fent judicis militars a civils per càrrecs com ara insultar l'exèrcit i no s'estan investigant els milers de denúncies per tortures que hi ha hagut des de febrer. Pel que fa a Tunísia, tot i que el govern l'estan conduint tecnòcrates i polítics consagrats, és a dir, que no hi ha cares noves properes als que van fer la revolució, les coses s'estan fent amb més obertura de mires, més coherència i voluntat democràtica.

Quin creus que ha estat el paper de les noves tecnologies en tot aquest procés?

Es va arribar a dir que aquesta era una revolució 2.0. Em sembla una mica exagerat. Els primers blogs a Egipte, per exemple, es creen arran de les protestes ciutadanes del 2004; és a dir: primer hi ha la valentia dels ciutadans i internet es posa al servei d'aquesta valentia. Face-

book, Twitter i els blogs han servit per oferir a la societat civil un canal on expressar-se lliurement i, sobretot, on desmentir la versió oficial de les coses. I això és molt important, però només com a canal d'un compromís ciutadà i democràtic previ. Des d'aquí, en canvi, hem passat una mica per alt la importància de la cadena de televisió Al-Jazeera, que, a diferència d'internet, sí arriba a totes les llars del món àrab. La cobertura continuada que va fer de l'ocupació de la Plaça Tahrir, per exemple, va ser senzillament impressionant.

Com valores el paper de la Unió Europea en relació al Nord d'Àfrica i el món àrab?

En sintonia amb la seva política exterior: trista, per dir-ho d'alguna manera. Per lògica geogràfica i per interès, si vols, egoista, la UE hauria de ser l'entitat internacional més interessada a promoure els valors democràtics a la regió. Què la UE no sàpiga què fer a l'Àsia pot ser més o menys comprensible, però que no sàpiga què fer al Mediterrani és del tot incomprendible. Sembla que encara s'actua sota una certa visió colonial.

Un desig?

Que la democratització del món àrab i d'Iran es faci realitat.